

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Pöytäkirja
22.3.2022

TURVALLISUUSTEKNIIKAN NEUVOTTELUKUNTA

Aika 22.3.2022 klo 9-11
Paikka Teams-verkkokokous
Osallistujat: 29 henkilöä

Holm Mikko, TEM (pj.)
Kanerva Pauliina, TEM
Virkkunen Tarja, TEM
Mirva Ojala, TEM
Talvitie Timo, Tukes (siht.)
Levä Kirsi, Tukes
Hietamäki Kati, Tukes
Kauppinen Markus, Tukes
Suominen Mari, LVM
Palmen Mirja, SM
Valtavaara Minna, YM
Leppilampi Mari, STM
Miettinen-Bellevergue Seija, PLM
Nevala Kosti, Pääesikunta
Asikainen Tarja, Päijät-Hämeen pelastuslaitos, Palopäälystöliitto
Setälä Harri, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
Uljas Jenni, Teollisuusliitto ry
Reinikainen Taru, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Roti Pertti, STTK ry, Suomen konepäälystöliitto
Vainiomäki Johanna, Metsäteollisuus ry
Lettojärvi Heidi, Energiateollisuus ry
Virolainen-Hynnä Anna, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Nevala Heli, Pohjolan Voima Oy
Kauppinen Hannu, Suomen kaasuyhdistys ry
Kuljukka-Rabb Terhi, Kaupan liitto ry
Savolainen Salla, Oy Forcit Ab
Törmänen Mikko S, Kiwa Inspecta
Hanninen Tuomas, SGS Fimko Oy
Reiman Arto, Oulun yliopisto
Laurikainen Heikki, Huoltovarmuuskeskus

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Mikko Holm avasi kokouksen. Ei muutoksia asialistaan.

Työ- ja elinkeinoministeriö on nimittänyt Metsäteollisuus ry:n esityksestä Johanna Vainiomäen TENKin jäseneksi Fredrik Blomfeltin tilalle sekä STM:n esityksestä Tapani Vännin tilalle jäseneksi on nimetty Kirsi Kyrkkö ja varajäseneksi Reetta Orsila. Orsilan virkavapaan ajan varajäsenenä on Mari Leppilampi 30.9.2022 asti.

Kurt Kokko on siirtynyt Tukesista Onnettomuustutkimuskeskuksen johtajaksi. Tukes/ Markus Kauppinen on TENKissä Kokon varajäsen. TENKissä Kirsi Levän varajäsen on Kati Hietamäki. Kati Hietamäki toimisi räjähdejaoston puheenjohtajana jatkossa.

2. Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin pöytäkirja muutoksitta. [Linkki Tiimerin kokouskansioon](#)

3. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen vaikutukset

Heikki Laurikainen Huoltovarmuuskeskuksesta (HVK) piti yleisen esittelyn sodan tämän hetken vaikutuksista yritysten toimintaan. Esityksessä ei turvallisuussyistä voitu käsitellä HVK:n varautumistoimenpiteitä.

Tilannekuvan ylläpito tapahtuu pitkälti HVK:n pooliorganisaatioissa. Mahdollisia vaikutuksia ovat ja voivat olla erilaiset pakotteet, informaatiohäirintä, kyberhyökkäykset ja pahimmillaan myös sabotaasit. Kaikkiin näihin pyritään varautumaan.

Venäjältä raaka-aineita tuovia yrityksiä tilanne koettelee erityisesti. Tuotantoketjuissa voi olla myös keskinäisriippuvuuksia, joka lisää vaikutuksia. Öljytuotteissa ei arvioida syntyvän kuin korkeintaan paikallista saatavuusongelmaa. Enemmän vaikutus näkyy hinnoissa. Maakaasu on kriittinen raaka-aine esim. öljynjalostuksessa, eikä ole nopeasti korvattavissa muilla vaihtoehdoilla. Myös ammoniakilla ja urealla (AdBlue) on saatavuusongelma. Lannoitetuotannossa on vahva riippuvuus Venäjään, mutta lannoitteiden saatavuudessa vaikutukset arvioidaan näkyvän vasta kylvökaudella 2023. Venäjä on kieltänyt ammoniumnitraatin viennin, joka voi näkyä räjähdeteollisuudessa.

Sähkö- ja lämpöhuollossa huoltovarmuustila on hyvä. Kivihiiltä voidaan hankkia muualta. Puun saatavuus on heikentynyt ja Saimaan kanavan aukeamisen estäminen voi muodostua ongelmaksi. Kotimaisen puun kysyntä tulee kasvamaan.

Merikuljetukset Venäjän satamiin heikentynyt. Konttiliikenteen korona-aikaiset häiriöt lisäävät vaikutusta. Rautateitä ei ole toistaiseksi suljettu. Ilmatilan sulkemisella Euroopassa ja Venäjällä ei arvioida aiheuttavan vaikutusta huoltovarmuuteen. Urean saatavuus voi muodostua ongelmaksi tieliikenteelle.

Rakennusteollisuudessa seurataan tilannetta. Muoviteollisuudessa tilanne voi näkyä työvoiman saatavuudessa. Puolustusteollisuus ei ole riippuvainen Venäjästä. Teollisuuslaitosten tuotannon keskeyttämiset voi näkyä myös hiilidioksidin tuotannossa, koska sitä otetaan talteen monella tuotantolaitoksella. Elintarvikehuolto on riippuvainen polttoaineista ja ureasta (liikenne). Pakkausetikettien saanti on tunnistettu haasteena. Sanomalehtipaperi voi loppua. Vesihuollossa lietteen käsittelyssä tarvittavat polymeerit ovat kriittisiä. Lääkkeissä ei ole tunnistettu huoltovarmuusongelmaa. ICT- ja finanssialalla voi kohdistua kyberhyökkäyksiä. Liiketoimintaa Venäjälle on vaikea tehdä maksuliikenne ja pankkien pakotteiden takia.

Tukesin tilannekuvaa ja arviota vaikutuksista esitteli teollisuusyksikön johtaja Kirsi Levä. Ennen kaikkea tilanne on näkynyt kyselyinä Tukesin suuntaan toimenpiteistä, jos/kun otetaan käyttöön varaenergiajärjestelmiä tai vaihtoehtoinen polttoaine. Jonkin verran yksittäiset kan-

salaiset ja yritykset ovat hamstranneet polttoaineita. Tukes on julkaissut uutiset sekä vara-energia muotojen lupamenettelyistä ja painelaitevelvoitteista että akkujen ja polttoaineiden kuljetusten turvallisuusvaatimuksista.

Esitysten jälkeen käydyissä keskusteluissa nostettiin esiin, että puhdistamolietettä voitaisiin paremmin hyödyntää ravinteiden tuotannossa. AdBluen poistamista käytöstä ei ole ainakaan vielä harkittu. Se voi olla myös ajoneuvoteknisesti haastavaa ja lisää NOx-päästöjä. Haminan ja Kotkan satamaan voi tulla lasteja/merikontteja, joiden pääsy Venäjälle on estetty. Tukes ja Traficom selvittävät mahdollisia turvallisuuskysymyksiä. Suomalaisia rautatievaunuja on rekisteröity Venäjälle. Toistaiseksi ei olla havaittu, että junanvaunuja olisi kertynyt jonnekin aiheuttaen turvallisuusriskin.

HVK:hon voi olla suoraan yhteydessä, mikäli ei ole tiedossa oikea vastuuhenkilö tai ei kuulu pooliin. Vesihuollossa esim. Katri Saukkoseen.

Valtioneuvosto on asettanut ministerityöryhmän kokonaiskuvan seuraamiseen. TEM seuraa tilanne myös omilla vastuualueillaan.

4. Turvauhkasäntely (TEM, Mirva Ojala)

Mirva Ojala TEMistä kertoi tulossa olevista säädösmuutoksista turvauhkiin varautumisen parantamiseksi kemikaalilaitoksilla. Mirva esitteli keskeiset tulossa olevat muutokset kemikaaliturvallisuuslakiin ja turvallisuusselvityslakiin. Hallituksen esitys (HE) menisi eduskuntaan syyskuussa 2022 ja voimaan astuisi kesällä 2023. Esitykset pitävät sisällään erilaisia siirtymisaikoja vaatimuksille. HE tulossa piakkoin lausuntokierrokselle. Muutoksista on kerrottu tarkemmin Mirvan esityksessä (liite).

5. Standardointikatsaus (TEM, Miia Halonen)

Kokouksessa oli tarkoitus käsitellä komission standardointistrategiaa ja miten sen avulla lisätään EU:n kilpailukykyä. Tietokatkoksesta johtuen Miia Halonen ei päässyt paikalle. Aihe käsitellään seuraavassa TENKin kokouksessa.

Standardointistrategian E- ja U-kirjelmät annettiin viime viikolla. Linkit valtioneuvoston selvitukseen:

- Valtioneuvoston selvitys komission tiedonannosta standardointia koskevasta EU:n strategiasta, E 28/2022 vp: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot-Valtiopaivaasia/Sivut/E_28+2022.aspx
- Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 1025/2012 (standardointiasetus) muuttamisesta, U 23/2022 vp: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kasittelytiedot-Valtiopaivaasia/Sivut/U_23+2022.aspx

TEMissä standardoinnista vastaavat Miia Halonen ja Emilia Tiuttu.

6. Muut asiat

Muissa asioissa Kirsi Levä kertoi lyhyesti Tukesin käynnissä olevasta strategiatyöstä ja sen uudistamisesta. Lyhyesti kuvattuna Tukesissa on tunnistettu neljä keskeistä asiaa strategian kannalta eli (1) ilmastomuutosten ja muu vihreä siirtymä, jätteiden kierrätys (tuote-jäterajapinta, EU:n REACH-säätely). (2) Hallinnon kehittäminen kunta, alue, valtiotasolla. Tukesille voi tulla nopeastikin uusia tehtäviä. Tuotevalvonnassa ennakoidaan tekoälyn vaikutuksia. (3)

Toimintaympäristö voi muuttua nopeastikin, kuten korona-aika ja Venäjän hyökkäys on opettanut. (4) Informaatiovaikuttaminen hyvässä ja huonossa. Disinformaatiota levitetään, kansalaisaktiivisuus lisääntyy, viranomainen voi kohdata viranomaisvastaisuutta. Kansalaisia on myös mahdollista osallistaa nopeasti.

Ajankohtaisia asioita jaostoissa ei kokouksessa nostettu esiin.

7. Seuraavat kokoukset

- Tiistai-aamut: 31.5, 20.9 ja 22.11.2022 klo 9–11.
- Yritysvierailun mahdollinen kohde, ehdotuksia voi lähettää sihteerille.

8. Kokouksen päättäminen

Pj. Mikko Holm päätti kokouksen klo. 10.40

LIITTEET

Esitykset

JAKELU

Turvallisuustekniikan neuvottelukunta jäsenet ja varajäsenet